

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za enen mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Izpodjedan kmet.

(Dalje in konec.)

Nekateri kmet slutí, da se mu utegne izpodmakniti stojalo. O pravem času se skuša rešiti in radovoljno proda svoje zemljišče, od katerega je leto za leto imel le pasivno bilancijo. Toda kaj potem? Kmet ni več, ker nema več lastnine. Ako hoče še kedaj postati kmet, mora ostaviti svojo domovino in dalje iti čez hrib in dol tja, kjer so zemljiške razmere še bolj deviške. Meniti se torej jame z agentom, ki posreduje selitev v vnanje kraje, zlasti v Ameriko. Ta mu obeča novo domovino brez podedovanih dolgov. V združenih državah more dobiti lep kos zemlje za upisnino in za vsakoletna odplačila, ki so komaj tolikšna, kakor naši davki. Ker se bode tako dalo pridobivati še leta in leta, potem je tudi mogoče na tak način preskrbeti svoje otroke, ne da bi se zavoljo tega bilo vnovič zadolžiti treba. Še lepše se mu kaže v Kanadi, ki ima po svojih stepah še rodovitno zemljo nego-li Unija severo-ameriška. Vsakemu moškemu priseljencu, ki je izpolnil 18 let, dá tukaj vlada dom („Homestead“) obsežen 160 „acres“ (1 „acre“ 4840 „yards“, 1 „yard“ - 1 m.) zastoj, plačati je le pristojbin 10 „dollars“ in se samo zavezati, da hoče tri leta na tem domu ostati ter nekaj malega popraviti in obdelati. Kjer koli imajo teči železnice, oznameni so ob straneh pasovi zemlje A, B, C, D, E, po 5, 15, 20, 50 angleških milj drug od drugega odmaknjeni, in vsakdo, ki ima „Homestead“, more najbližjo parcelo, 160 „acres“ prikupiti za 5 „dollars per acre“ na mestu pasa A; na mestu B, itd. pade pri vsakem ceni „per acre“ za 1 „dolar“. Te kupnine morajo se štiri desetine plačati koncem leta, ostalo pa vsako leto po desetini in šest odstotkov obresti. To že samo po sebi človeka mika, prava dobrota pri tem pa je, da se „Homestead“ s svojimi 160 „acres“, s svojimi poslopji in z inventarjem ne da ni zastaviti ni kako drugače zavoljo dolgov zahtevati. To kmetu daje zavetje za vse slučaje, nikakor ga ni mogoče spraviti s te imovine. In jednake naprave jéle so se zmatrati za jedino rešilo kmetkega stanu povsod tam, kjer so dobro preudarili pogoje kmetke eksistencije.

Tudi v nas Slovencih se poleg drugih simptomov, ki kažejo hiranje kmetkega stanu, pojavlja izseljevanje v Ameriko, kjer je še kmetovati mogoče. Pogled v opisane agrarne razmere v Ameriki vzbudil je tudi pri nas razprave o nerazrušnih kmetijah, o kmetkih domovih. Imamo tudi že ukrepe in nasvete v tem oziru. Kmetijska enkéta Ljubljanska odobrila je misel o neobligatnosti kmetkih domov, o nerazrušnosti njihovi v tem oziru, da se na kmetki dom ne sme več hipotek uknjižiti, kakor znaša dvanajstkratni čisti katastralni prinos, in v tem oziru, da se kmetki domovi pri eks. dražbi ne smejo prodati pod polovico cenilnega zneska. Taki in jednaki nasveti sicer izvirajo iz ozirov na zgodovino prava, na zgodovinsko dane pojme, toda široko in globoko, stanovito razmere predugačiti neso v stanu. Bolj radikalno, zato pa tudi obsežniše in res namenu primerniše bilo bi določilo, da je nerazrušna kmetija, „kmetki dom“ nekaj absolutnega. Denimo, da ima A tačas „kmetki dom“, na katerem baš izhaja sam in njegova rodbina. Postava o „kmetkih domovih“ da naj mu dovoljuje, da sme svoj „dom“ po nekem delu obremeniti, ločiti se od njega, — ali ima potem na „domu“ še dovolj dela in živila rodbina, ki je ostala ista, kakor poprej? Drugače pa bi bilo, če se kmetki rodbini odmeri in za vselej obvaruje toliko zemljišča, kolikor ga je potreba za moči, za pridnost in delo jedne rodbine. Kmetka lastnina ne bode pristopna v tistem obsegu, ki je potreben, da se v njem v prid obrača delavska moč kmeta in rodbine njegove. Ustanovljena površina zemlje, katera bi se ne dala spraviti v dolgove in eksekucijo, ohranila bi kmeta za kmeta, ustvarila bi samostojno selsko prebivalstvo, ki bi bilo trdno zraščeno s podedovano zemljo („adscriptus glebae“ v idejalno socialnem pomenu) in brez skrbi za svojo blaginjo služilo državi vse drugače, kakor sedanja „raja“. Kjer pa bi zemljišče bilo premajhno, da bi z delom in živlom preskrbovalo vso rodbino, bi sinovi in hčere brez domačega posla pomagali lahko pri sosedu na njega obsežnišem posestvu, po zimi bi morebiti prijeli za delo hišnega obrta, vedno pa bi jim mali „dom“, mala lastnina bila prihrana za pravilno preživlavo.

Take razmere neso, da bi se ne dale doseči.

Prvo kar se nasvetuje za „kmetke domove“ v rečenem smislu bliže ameriških „Homesteads“, bilo bi, da iz zemljiške knjige zginejo hipotečni listi za take lastnine, potem pa, da jih ne more zadeti nobena eksekucija. Drugo bi bilo, ustanoviti amortovalne denarnice po obrazu rentnih bank, ki bi sedaj upisane dolgove odvzele z zastavnimi pismi na amortovanje in nizke obresti. Potem predugačevati postavno dedno nasledstvo za kmete bi komaj bilo treba. Če se lastnina ne more niti obremeniti niti eksekutivno prodati, potem se vrednost lastnine tudi v dedno delitev posiliti se more. Poglavitno je, kmeta rešiti nevarnosti, da bi kedaj iz svojega razmerja kot lastnik mogel izgubiti svoj stan, da bi ne mogel več biti in ostati kmet. To je načelo, vodilo in svrha v agrarnem, kmetkem vprašanji in sam za-se skrbi narod, sama za-se skrbi država, če skuša ohraniti zdravo in trdno, proizvodno in plačevito kmetko prebivalstvo. M.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. septembra.

Prihodnje leto se skliče v Budimpešto shod ogerskih kulturnih društev. Ta društva imajo pred vsem namen pomadjariti vse ogerske nemadjarke narodnosti. Na tem shodu se bode gotovo tudi le ukrepalo, kako bi se dal lažje doseči ta namen. Ta društva podpira ogerska vlada in sili občine, da je podpirajo. Vse premoženje bivše „Slovaške Matice“ je vlada izročila takemu društvu.

Kakor vé v Serajevem izhajajoč turški list „Vaten“ povedati, misli cesar v kratkem obiskati Bosno in Hercegovino. To potovanje bilo bi velikega politiskega pomena.

Vnanje države.

Španska nota je že izročena nemškej vladi v Berlinu, pa vendar se še nič gotovega ne ve, kakšna je njena vsebina. Kar o tem poročajo razni listi, so le sama ugibanja. Na Španskem pa še vsi listi odločno pišejo proti Nemčiji. Posebno poudarjajo, da Španija nikdar ne bode dopustila, da bi se sklepi kongijske konference uporabljali tudi za Karolinske otoke.

Na ukaz ruske vlade začela se je preiskava proti maršalu estlandskega plemstva, ker ni hotel vsprejeti nekega ukaza estlandskega guvernerja

LISTEK.

Kandidat nesmrtnosti.

(Humoristiški roman. — Česki spisal Svatopluk Čech.)

V.

(Dalje.)

Ta izpoved naredila je Vojteha junaka dneva, kralja družbe. Pogovori ostalih sukali so se okoli pripovedanih dobrodruštev, posebno okoli zabave s krasno vdovo in okoli pogovora z mecenatom. Kar se tiče prvega predmeta, ni se dal Vojteh niti z laskavostjo niti zdražestjo izvleči iz tajnega vabnega somraka, s kojim je ovil v začetku to pripoved. Nasproti drugemu predmetu bil je zgovornejši. Da, pripovedoval je sodrugom o svojem protektorji več, nego je videl: spremenil je namreč drobni kamenček v jednem iz njegovih prstanov v svetli dijamant nenavadne velikosti in krasote in prebasnil je navadni rejni mošnjček, iz kojega je plačal mecen rad za oba, v dragoceno pleteno denarno vrečico, na koje rumenem zlatu se je iskriko vsako oko.

Vender moram registrovati, da je jeden iz družbe, ko je čudo prvega naznanila minolo, zlobno izustil: „Kdo bi to bil? To je naravnost človek, ki

si uredi tiskarno ali založništvo in gleda na gimplje, ki bi mu sedali na vejico“. Ta izraz izide iz ust človeka, katerega je nagnila na moje obžalenje samo roka nekega hudobnega boga na to plemenito društvo kakor Savel mej proroki. Bil je precejšnje rasti, rjave polti in je imel mogočen granaten nos, ozaljšan po jedni strani z malo bradavico. Pred jednaki nosovi ni mogoče dosti varnemu biti. Smrček tega nosu pregibal se je pogosto, kakor bi veter pihal; to bilo je vedno znamenje, da nosu lastnik nekaj ugiba, kar bi moglo zakriviti nezasiššan dovtip ali nad čimer bi se mogel spustiti nespodoben smeh. Napisal je vsega skupaj nekoliko poluzabavnih člankov, o verzu ni imel niti pojma, tako, da je bilo težko uganiti, s kakim namenom se je utaknil v te entuzijastno društvo. Gotovo je, da je naletel tukaj slab veter za svoje pregiblivo nosnice in da je smel vse, tudi to, kar je bilo sicer najsvetejše. Niti telesni nedostatki in izobilja skromnega Ezopa neso varovala pred nezasiššanimi šalami tega skušnjavca.

Vojteh bil je v hipu ves potrj od smelosti, s kojo se je ta človek, ki je dobil v tej družbi, bogati v familijarnih nazivih in slutvo-imenih, svoje lastno častno ime Rihe, dotaknil poleg njega i hvale vrednega mecenata. Toda hitro odvrne napad z raz-

jarjenimi besedami: „Kake gimplje! Ali ne more vsak ubožen pisatelj uživati pomoči nekoga, ki hoče njegove spise izdavat za svoje denarje?“

„Se ve da je založnik za pisatelja nadležno zlo,“ odgovarja Riha. „Ali v tem slučaju je vidna okolnost, da gleda oni Nabob z demantom, katerega svetlost bi rad poskusil, materijal za svoj založniški nož ravno mej tako zelenim drevjem, kakor si ti.“

„Izprosim si, da govoriš s spodobnim tonom,“ kliče Vojteh jezno. Sicer pa nesi dokazal, da ni ta bogataš v resnici to, kar se izdaja, namreč ne dobička željni podpornik naše književnosti, ki obrača svojo pozornost vzlasti na mlade talente. In če bi bil samo založnik, pričal bi ravno s tem, da gleda na nove mlade sile, neprimerno srečnejši takt, nego vsi ostali.“

„Nobenih preprirov!“ vsklikne Danton, vzdignivši oblastno roki. Ta Danton zaslužil si je soime z velikanom francoske revolucije po svoji energiji, govorniškim darom in revolucijskem mišljenji. Pisal je divne tendenčne pesni, vsako kakor bodalce, kakor je trdila mala družbica, ki je je oblaževala z gromovitim predčitanjem. Na svitlo ni prišla (zaradi njihove ostrosti) nobena.

kneza Šahovskega, ker je bil pisan v ruščini. Ruska vlada se nekaj časa sem jako prizadeva, ruščini tudi v pribalitijskih pokrajinah pridobiti veljavo. — Kakor se „Kuryeru Lwovskemu“ poroča iz Varšave, bode Rusija iztirala avstrijske Poljake. Je li ta vest resnična, ne vemo. — Rusija misli še bolj povišati carino na surovo in lito železo, ker poslednje povišanje še ne varuje dovolj pred tujo konkurencijo.

V Bukarešti se je sestavil **albanski** komitet z imenom „Drida“, katerega namen je s pomočjo v Rumuniji bivajočih Albancev priboriti nezavisnost Albanije in cerkveno nezavisnost od Grkov.

Vodja **francoskih** radikalcev Clemenceau zgubil je bil poslednji čas mnogo popularnosti. Mnogim se je zdel premalo radikalen. Zategadelj je pa sedaj objavil program, kateremu se nikakor ne sme očitati pomanjkanje radikalizma. V tem programu zahteva, da se voli posebna konstituenta, katera naj izdela novo ustavo. Ustava naj pripozna in potrdi plebiscit. Senat in predsednik republike naj se odpravita. V novo zbornico naj se vsako leto voli tretjina članov. Eksekutivna oblast naj se popolnem podredi legislativnej. Samo neposredno dedno pravo od očeta na sina naj se obdrži, vse drugo odpravi. Premoženje, katerega bi na ta način ne mogel nikdo podedovati, naj pripade državi. Stalna vojska naj se odpravi in upelje narodna milica. Uvede naj se progresivni davek na kapital, posebno pa naj se še obdači neproduktivni kapital in poniža naj se državni dolg. Zavarovanja prevzame država. Francoska banka naj se preustroji in tujcem naj se dajo iste pravice, kakor jih imajo domačini.

Poročali smo že, da namerava sultan odposlati velikega vezirja v Egipt. Poslednji pa najbrž ne pojde v Egipt, ampak bode skušal kako znebiti se te misije. Sajd paša dobro ve, da ima mnogo nasprotnikov mej družimi **turškimi** državniki, kateri bi porabili to priliko, da bi spodkopali njegovo zaupanje. Zlasti vojni minister je posebno hud nasprotnik njegov. Gotovo je, če pojde Sajd paša v Egipt, da se ne povrne več kakor veliki vezir.

Egiptovska zbornica velikašev ni odložila zborovanja zato, da bi vlada pripravila za njo nove predloge, ampak prišla je navskriž z nekaterimi predlogi ministra javnih del. Ta je namreč predložil mnogo načrtov katere bi imeli izvesti angleški podjetniki. Egiptanom se pa zdi, da bi ti načrti ne bili praktični, morda njim tudi ne ugaja, da so se zgradbe v Egiptu izročevale le Angležem.

Kakor je že znano, dala je francoska vlada generalu Courcyju dovoljenje, da sme v **Anamu** storiti, kar koli hoče. Ta je hitro porabil to dovoljenje. Odstavil je kralja prejšnjega in proglasil Chanonga novim kraljem. Uhod novega kralja v kraljevo palačo v Hué-ji pozdravili so z 21 streli iz topov. 19. t. m. bode slovesno kronanje. Novi kralj je še le 23 let star. Mandarin Nguyen Hundo bode poklican za prvega ministra anamskega. Kakor se trdi, je ta mož jako izobražen in velik prijatelj Francozov. Če tudi bode od sedaj v Anamu Francozom prijazna vlada, vendar bodo ti imeli še mnogo težav, predno napravijo stalen red: Ustajniki se še v več krajih prikazujejo, pomorski tolovaji pa ropajo po Tonkingu. Predno bodo te ukrotili, minulo bo še precej časa.

Dopisi.

Z Bleda 14. sept. [Izv. dop.] Poročali ste že, da je bil naš državni poslanec Ernest knez Windischgrätz izvoljen predsednikom „društva v povzdigo prometa tujcev na Bledu“. Zanimalo pa bode občinstvo in Vas, kako da se je to zgodilo. Lansko jesen se je to društvo osnovalo. Veliko besedo v tem društvu so imeli Velikonemci baron Zojs,

baron Lazzarini in baron Schwegel. Delalo se ni za povzdigo prometa tujcev, pač pa so gospodje pridno politikovali.

Gosp. J. Mallner-ju, kateremu se Bled zares za sedanjo povzdigo zahvaliti mora, to ni dopadalo, posebno pa je povsod pobijal velikonemski duh, in njegovemu uplivu se je posrečilo, da sta baron Zojs in baron Lazzarini iz društva izstopila in da so kot ustanovitelji društvu pristopili knez Windischgrätz, dr. Mosche in drugi.

V nedeljo 13. t. m. se je društvo potem konstituiralo, za predsednika izvoljen je bil knez Windischgrätz, za namestnika grof Aichelburg, za tajnika dr. Mosche, za blagajnika Franjo Souvan, za ekonomo Ivan Mallner. Iz tega izvolite prevideti, da tukaj ni tal za nemškutarijo.

Prosim Vas, da tudi priobčite v Vašem cenjenem listu slovenska pravila tega društva.

Od našega poslanca kneza Windischgrätza se le dobro sliši. On je jako ljubeznjiv in marljivo išče povsod poizvedeti težnje našega ljudstva. Iz tega namena si je tudi posestvo tukaj kupil, ker hoče mej nami domačin biti.

Graščak Bledski gosp. Muhr, je letos na jezuru lepo kopališče napravil in zida sedaj dve novi vili. Upanje imamo, da bode v prihodnjem letu tudi začel naš vrli gosp. dekan zidati novo cerkev po načrtu, ki ga je izdelal gosp. Schmith, stolni arhitekt na Dunaji. — Vsaj pokopališče okrog stare cerkve se bode premestilo že to jesen na drugi kraj. —

Nadejamo se tedaj, da je že jedenkrat čas napočil, da se bode kaj izdatnega storilo za najlepši kraj kranjske dežele.

Iz Železnikov 12. septembra. [Izv. dop.] Kakor gobe po dežji — sit venia verbo — rastejo skoro društva zadnji čas v Slovencih. Ni je že skoro večje vasi, da se ne bi ponašala s tem ali onim društvom. — Naš trg je dolgo opazoval, kam bode to pripeljalo. A prepričali so se rojaki moji, da nauk Višnjegorskega jetnika „naglost ni nikjer dobra“, dasi je zlata vreden, ni povsod na mestu. Letošnje Ciril-Metodijevo leto vzdramilo nas je, spravilo v aktivnost — ustanovilo se je „Slovensko bralno društvo“. Pa evo vam ga, g. urednik, poročila o novem društvu, ki se snuje tu. Le suhoparno poročilo vam pošljem, da mi nikdo ne bode predbacival subjektivnosti. Osoba, ki se prišteva slovenskim literatom, znana v neznanih svetovih, poznana pa v znanih prav dobro, hoče na vsak način „zvonec nositi“, kakor je bila navajena, dasi jo moči zapuščajo, o katerih si domišlja, da jih ima. Literat naš — si licet comparare magnis parna — zapečatil je svojega in veliko več družih uma izrodke s črkama R. P., kar menda pomenja „Rodoljub Podratitovski“. Nečem preiskovati, s kakošno pravico si je prilastil, — bolje usurpoval — to prekrasno ime. To bi me znalo že zapeljati k subjektivnosti. Rodoljub ta je silno gorel za slovensko bralno društvo, kakor zatrjuje; če mu le kdo verjame. Pa ogenj moral je res silno planteti, ker je kmalu ugasnil. Ni se mu pa zdelo prav, neumljivo, da v odborovih sejah 6 družih odbornikov glasovi več štejejo, kakor njih visokosti glas, dasi je tudi profesor računstva. Vse moči so zato napeli, da bi

ustanovili društvo, kjer se ne bi tratil čas z nepotrebnim besedovanjem. Zadosti je, da jeden prodaje svojo modrost, drugi pa kimajo, — potem je vse prav. Ko bi bilo tako v državnem zboru, kjer poslanci dijete vlečejo, koliko denarja bi se prihranilo državi, koliko boljše bi bilo za podanike! — „Tres faciunt collegium“ tri osebe so že družba, društvo, mislil si je zaslužni četovodja. Mohamed je je bil iz začetka sam, in vendar si je pridobil naslombo, da se je tresla Evropa pred njim. „Fortes fortuna juvat“ sreča je mila junakom. Le na delo. Sreča mila je tudi našemu „Rodoljubu“. Velikanske zapreke odstranil je že, da je uglasil pot novemu društvu in to ni bila majhna naloga. Vsi nasprotniki mladega deteta — bralnega društva — samo na te se je bil mogel opirati — kazali so si mej seboj kisle obraze. Nekateri so že drugim, ali sami sebi jamo kopali. Pa noben ni padel notri, ker se je bila morala po ukazu c. kr. gosposke zasuti. In to jih je bolelo! Kje dobiti ono važno Arhimedovo stališče, da bi se dal svet premikati? Sovražni Pilat skazal je neprijatelju majhno uslugo, — in bila sta prijatelja. Tu pa ni hotel nikdo odložiti purmanovega grebena. Mlado nepridno dete — bralno društvo — stavilo je samo temelj bratovski novi zvezi. Pa naj kdo reče, da ni krščansko! Na predvečer Ciril-Metodijevega praznika napravilo je baklado in spodbujalo tržane, naj razsvitile stanovanja svoja na čast tema apostoljema. Pa „Rodoljubu“ — na tihem bodi povedano, da je zastopnik bratovščine sv. Cirila in Metoda — zdela se je razsvetljava politiška demonstracija, dasiravno je bila od c. kr. okrajnega glavarstva izjava prišla na njega, da nema nič zoper vsopred. Nekateri drugi — prstov na jedni roke je več, kot njih — pustili so bili temo v svojih stanovanjih. Vsi drugi tržani bili so razsvetili. Tema v hiši „Rodoljuba“, v hiši družih — jedinstvo. In našli so se duhovi. Tema jih je združila, tema jih skupaj drži. „Езопъ“ (znajdel sem) vskliknil je vesel Rodoljub, in več, kot sto volov bi bil rad daroval — ko bi imeli društveniki roge, rep in štiri noge. Da ne bode svet zapeljan, da Rodoljub prav ne ravna, predlagam mu dokaze, ki se ne opirajo na moje, subjektivno mnenje. Čujte, društvo je imelo sedež v onih sobah, kjer so stanovali pred 15 leti zidarji. Predsednik bralnega društva je baje se izjavil „naše društvo ni cerkveno društvo“, toraj proti cerkveno, prostozidarsko. Kateri poštene katoličan se ne bi protivil novi loži? — „Kamariera“ Rodoljubova, gospodičina bistrih možganov — ima pa tudi besedo bolj imenitno v občini, kot še tako oblastna farovška kuharica v farovži — prišla je na to, da se bliža sodnji dan, ker je v Železnikih že antikrist ustal. Ni samo Rodoljubno, ampak človekoljubno delo nastop onega osodepolnega trenutka opovirati — bralnemu društvu nasprotovati? Znamenito je pri tem društvu, da je sklepno, ako je le Rodoljub in še jeden odbornik začasno navzoč. Znano mi pa ni, se je li že začasni odbor obrnil do kakega „konstitucionalnega društva“ za svet v zadevi pravil. Točko prvo, zadevajočo ustop zgotovil je sam. Glasi se: „Sprejme se za uda vsak brez razločka politiške barve; samo da je nasprotnik bralnemu društvu.“ Skovala pa bode gospoda tudi druge

„Pretehtajmo to okolnost po polnem nepristranski“, pravi Danton, mahaje z bliščečim ščipalnikom, kateri je snel s podjetnega nosa. Pustimo za to vprašanje o pravosti dijamanta na stran. Vender vprašam vas, gospoda, je li možno verovati, da bi se našel mej našo bogato družabnostjo Krez, bi porabil svoje denarje za vzvišenejšje namene nego za napravo krasne ekvipaže ali dragocenih pahljačev za svoje hčere, da bi imele s čim v gledališči koketovati in za čim v koncertih zevati?“

„Norci!“ zasiče k temu retorskemu vprašanju skozi zobe mladič, sedeč poleg Dantona in temu z dušo in telom udan.

„Ne smemo se ve da za to misliti“, nadaljuje Danton, „da bi se mej temi norci, kakor je dobro pridjal Kopr, našla tako častna izjema. Boljše je počakati, da se iz Vojtehovega mecenata izcimi običajen založnik. Kaj to škodi! Založniki so pri nas res nadležno zlo, kakor je zopet Riha dobro pogodil. Hočemo li svojo namero izvesti, moramo se na konec tudi ogledati po založniku. Spoji se li Vojteh z njim, mogel bi morda tega človeka napraviti, da bi naš časopis s svojim založništvom izdajal. Vedi, prijatelj Koudela, da smo se ravno odločili prelomiti z lastno silo jez, ki nas deli od občinstva, za-

ložiti si namreč lastni časopis in da smo dospeli baš pred tvojim prihodom že k volitvi urednika.“

„In jaz svetujem, da bi naredili urednikom Ezopa“, zakliče Riha. Zna najbolj pomežikovati z očmi. Kakor za dokaz te trditve zamežika v tem hipu Ezop, ves v zadregi, z očima hujše nego prej kdaj. Nič šale pri urejanji tako važne stvari,“ pokara Danton Riho.

„Norčarija!“ oglasi se sam zase Kopr.

„Jedno uro smo že govorili brez vspeha o tej reči“, izpregovori drugi. „Volimo in vse je v kraji.“

Temu nasvetu so vsi soglasovali in Danton zbere v klobuk glasilne listke. Po tem vspehu bili so glasovi tako razvrščeni, da je pripadal vsakemu volilcu jeden.

„Zakaj sploh volimo urednika?“ zakliče Riha. „Vsi bodimo uredniki.“

„Ta misel ima zdravo jedro“, pravi kmalu po tem občnem molčanju Danton. Lahko sklenemo slobodno po večini glasov, ali vsprejememo ali zavrzemo ta predlog.“

„In prihranimo seznanivši urednike čitateljstvu jedno stran teksta“, doda Riha.

„Ostale sklepe o tej reči lahko odložimo za

drugikrat,“ odloči Danton. „Saj se do sedaj še nismo zmenili o imenu lista.“

„Jaz b—b—bi nasveto—to—“ dalje Ezop ni mogel. Tešil se je namreč z zgovornostjo, kakeršno je imel Demosten — predno je použil povestne kremenčke.

„Najlepši naziv bil bi po mojem sodu „Plamenica“, Plamenica, katero vtaknemo filistrom pod nos, da z glavami trčnej“, nadaljuje Danton.

„To ime bilo bi preveč izzivalno,“ pridene Stanislav.

„Izzivalno! Saj ravno hočemo izzivati z očitnim pogledom na boj vso to duševno gnjilobo, trohnelost in topost, to ničevno filisterstvo, ki se je že čez in čez preveč dolgo raztezovalo po naši književnosti!“

Iz jednega kota sobane ozvalo se je tako silno zakašljenje, da so se vsi na to stran obrnili.

Sedel je tam v samoti suh gospod srednjih let, s temnimi očali na tankem nosu, s suhimi, bleddimi brkami in z jednako kozjo brado, ki je podolževala do neskončno njegovo dolgo brezbarveno obličje. Bleda ušesa gladko ostrizene njegove glave bila so zamašena z bombažem in temen je zaljšala precejšnja pleša.

(Dalje prih.)

točke razmeram primerne. Pripoznati se jim mora marljivost. Vsak večer imajo seje pred predsedništvom Rodoljuba. Ljudje pa hočejo vedeti, da se že včasih usedejo za zeleno mizo, ter sklepajo o osodi sveta — Železnikov. To jim pa zna biti v pogubo — v previsoko politiko se mešajo. „Resni glasovi“ tudi trdijo, da Slovenci zato nič ne dosežemo v državnem zboru, ker mali narodič previsoko v politiki leta. V neki seji so bili Rodoljub posebno naučeni zoper g. kaplana, ki je ob enem tudi predsednik bralnemu društvu. „Smrti je vreden“ vskliknili so nekateri. A zmernejši so prevladali, ter predlagali, naj se mu dá v prvo ukor. In osodepolni tič — poročevalec sklepa — zakrikal je pred kapelanijo: „Kapelan, „masaj“ se; ako ne, ne bo za te in za Železnikarje prav.“ Kapelana pretresel je ta glas, posebno ker imajo, kakor si domišljujejo ti gospodje, gospodstvo nad ono hišo, ki stoji zraven „Šenkla“a. Kaj če ga obsodijo v Sibirijo? Dobro, da vsak vsega ne more, kar bi rad. Pa naj si bo, kakor koli hoče, poročal vam bodem še o napredku novega društva, in lahko natančno, ker imam upanje, da bodem v stalnem odboru voljen tajnikom.

Iz Vipave 15. septembra. [Izv. dop.] Kakor vsako leto, priredila je tudi letos naša narodna čitalnica na Malega Šmarna dan veselico, katera se je izvršila s prav dobrim vspehom. Ne le, da se je spored veselice na splošno pohvalo sl. občinstva vršil, bila je tudi udeležitev nepričakovano velika. Kljub slabemu, deževnemu vremenu, ki nam je grozilo popoldne odpoditi vse došle goste, bila je vendar na večer kmalu po 7. uri čitalnična dvorana tako napolnena, da se veliko občinstva ni moglo veselice udeležiti le zaradi pomanjkanja prostora. — Pesni pele so se vse pohvalno; odobraval se je sosebo zadnja pesen „Mihova ženitev“, katera se je na splošno voljo tudi ponavljala. Peli so domači pevci pod vodstvom tukajšnjega organista g. Pogachnika, kateri se kaj rad trudi z gojenjem petja mej domačimi fanti. Hvala njemu in pevcem! Gregorčičevo „Domovino“ deklamovala je gospdč. Gašperinova. Krasnim besedam, kakor tudi dobremu deklamovanju pritrjevalo je občinstvo z burnim odobravanjem. Igra „Ravna pot, najboljša pot“ igrala se je tudi dobro. Hvala za to osobito g. Silvestru, kateri se je kaj rad in požrtvovalno prizadeval za predstavo te igre. Hvala pa tudi obema gospodičinama in gospodom, ki so pripomogli k vspešni izpeljavi iste. Nenapovedan komičen prizor „liberalec“ sledil je še igri, predstavljen po g. Silvestru. Ta prizor je spravil občinstvo še le v pravi humor ter prouzročil živahno ploskanje in pohvalo.

Po končanem sporedu začel se je v dvorani ples, pri katerem je svirala kaj pohvalno godba Bianchi iz Trsta. V spodnjih čitalničnih prostorih pa je bilo tudi živahno. Zbrali so se v istih koj po končanej predstavi domači pevci ter zabavali z lepim petjem nepesalce. Prišli so tja tudi pevci iz Rihemberka, katere smo kaj radostno poslušali že popoldne v gostilni pri Dolenci, kjer so si vredno nabrali vse pohvale od Vipavcev. Peli so pa tudi najtežje slovenske pesni tako lepo, da smo se njih izvežbanju v petji kar čudili. Vrlji pevci ostali so nam v kaj prijetnem spominu!

Zabava trajala je do ranega jutra v splošno zadovoljnost. Na svidenje!

Domače stvari.

— (Šolska bilanca.) Včeraj končalo se je upisavanje. Na vseh slovenskih ljudskih šolah v Ljubljani upisanih je 2300 učencev in učenk. „Schulverein“ vjel jih je na svoje limanice 70, na novo nemško mestno dekleško ljudsko šolo upisanih je 20 deklic. Torej vsega vkupe 2300 slovenskih, 90 pa nemških učencev in učenk. Ako doštejemo še gimnazijo, realko in razne zasobne zavode, pokaže nam račun, da je v Ljubljani vse šolske mladine nad 3500. — V prvi gimnazijski razred oglašilo se jih je nad 200. Ker jih bode nekoliko odietelo skozi rešeto vsprejemnega izpita, sme se računiti, da jih ostane blizu 200, za katere bode treba 3 oddelkov. Ravno tako bodo tudi v drugem in tretjem razredu po 3 oddelke.

— (Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani,) ki je začela razpošiljati knjižice z markami v prvih dneh meseca julija t. l., razposlala je dosedaj na različna poverjeništa že nad 200 knjižic, deloma s krajcarskimi, deloma z desetkrajcarskimi markami. Akoravno so

knjižice tako prirejene, da so, ako se plačuje v običajnem redu, izpolnijo v jednem letu, vendar vrnilo so se nam že v tem kratkem času tri krajcarske knjižice polne, prva pod št. 10 že pred 14 dnevi iz Zagorja, druga pod št. 39 od priprostitih delavcev v daljnem Seegrabnu pri Ljubnem na Zgornjem Štajerskem, in tretja pod št. 143. iz Radovljice. Posebno zanimljivo in posnemanja vredno je to, da je zadnje imenovanih kupil celo rodoljub H. H. sam. Čast in hvala vsem. Veselo znamenje je dalje, da se kakor povzemamo privatnim poročilom, jako dobro razpečavajo tudi desetkrajcarske marke, česar se začetkoma nismo mogli tako za trdno nadejati. Rokjaki, le tako naprej, in po preteku leta, upati smemo, bo fond za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani za 20.000 forintov bogatejši. (Denar in oglašila za poverjeništa pošiljati je gospodu dr. Josipu Staretu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Zmaga domače obrtnije.) Poročali smo že, da je gosp. Matjan na razstavi v Linzu dobil zlato svetinjo. Danes nam je še dostaviti, da je to bila prva odlika, da je torej g. Matjan vse druge sorazstavljajce v isti stroki prekosil, kajti drugih nobeden ni dobil zlate svetinje. Gosp. Matijan sme na tem odlikovanju v resnici biti ponosen.

— (Domači pešpolk št. 17) povrnili se je danes opoldne s Koroškega v Ljubljano. Mnogo ljudij šlo je do Šiške vrlim Kunovcem nasproti in spremljalo je v mesto, ki je sedaj po prihodu vojakov in dijakov zopet jako živahno.

— (Nezgoda.) Gosp. Mühleisnu splašil se je včeraj, ko je proti Savi jahal, konj. Ker ni mogel konja ustaviti, hotel je menda s konja skočiti, obvisel je z jedno nogo v stremenu in konj ga je vlačil nekaj časa za seboj, tako da je precej poškodovan. Tudi konj se je pobil, ker je baje pal v jarek.

— (Umrli) je v 15. dan t. m. ob 11. uri popoldne pri svojih sorodnikih v Ljubljani vrlji ljudski učitelj g. Makso Strojman v 28. letu svoje dobe. Služboval je delj časa v Voklem okraja Kranjskega. Na potu iz Dolenjskih toplic je obnemogel v Ljubljani in ondu umrl. Ranjki je bil vedno unet narodnjak in naroden učitelj v pravem pomenu besede. Veselil se je vsakega napredka milega mu slovenskega naroda. Blag mu spomin!

— (Kmetijski tečaj za ljudske učitelje) vršil se bode v Gorici na c. kr. svilarškem in vinarskem poskuševališči od 16. t. m. do 4. oktobra. V ta namen podelilo je c. kr. namestništvo v Trstu devetim učiteljem z Goriškega in trem učiteljem iz Koperskega okraja stipendije; nekoliko učiteljev se bode prostovoljno tečaja udeležilo. Tečaj bode teoretičen in praktičen. Vodstvo in pouk iz glavnih kmetijskih predmetov prevzeti ima po določilu c. kr. ministerstva kmetijstva g. prof. Kramar. Razen njega poučeval bode tudi g. Franjo Uršič, asistent na c. kr. poskuševališči.

— (Društvo „Glasbena Matica“) išče tretjo možko ali žensko učiteljsko moč za poučevanje. Kdor želi ta posel prevzeti, naj se oglasi pri društvenem prvomestniku g. Fran Ravniharji, dež. knjigovodji, najdalje do 20. septembra t. l.

— (Izpred porotnega sodišča.) Včeraj bili sta zopet dve obravnavi, pri katerih je predsedoval pl. Zhuber-Okrog. Mi bi tega gospoda prav radi imeli, ko bi le nekoliko boljši slovenski govoril. A tako je nemogoče. Zlasti kakor je včeraj lomastil, presega že vse meje. Sodniki, porotniki in drugi so se kar spogledavali, in muzali, ter šteli brezštevne „zavoljo tega“ in „zakaj“, misleč si, kakor Kranjec, ki je Francoza zibal: „Vsaka reč le en čas trpi.“ — Pri prvi obravnavi bil je zatožen zaradi hudodelstva tatvine France Ulaga iz Ložkega potoka. Ukral je nekemu trgovcu iz miznice v prodajalnici 344 gld., razen tega pa ima na rovaši še mnogo drugih tatvin. Porotniki (načelnik gosp. Ignacij Valentinčič) so zatoženca pri glavnih vprašanjih jednoglasno krivim označili in sodišče je Ulago obsodilo na pet let teške ječe. — Druga obravnava bila je proti Janezu Hriberniku zaradi hudodelstva uboja. Dne 19. aprila t. l. je Hribernik na cesti mej Lužami in Velesalom sedemkrat z nožem zabodel kmetskega fanta, s katerim sta se bila sporekla. Dve rani bili sta smrtni in ranjenec je vsled ran umrl. Porotniki (načelnik gosp. Ignacij Valentinčič) so jednoglasno zatoženca Hribernika krivim proglasili in sodišče obsodilo ga je na štiri leta teške ječe, poostrene s postom vsaki

mesec, temnim zaporom in trdim ležiščem vsakega 13. aprila.

— (Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) G. Matiju Videmšku, župniku v Osilnici, je podeljena Bela cerkev; gosp. Maksim. Veji, duh. pom. v Kranjski gori, pa župnija Bukovšica; g. Jan. Mavrič, dozda v pokoji zaradi bolehnosti, gre za kurata v Ustije, in g. Jul. Ferjančič, duh. pom. v Rovtah, pa za oskrbnika v Zavratac. — Premješeni so gg.: Jož. Škofic iz Predoselj v Podbrezje; Ljud. Jenko iz Črnomlja na Krko; Karol Kurent s Krke v Stari trg pri Poljanah; Ign. Koren iz Starega trga v Toplice; Fr. Demšar iz Črnomlja v Stopiče; Jan. Vavpotič iz Metlike v Selce; Janez Brence iz Starega trga pri Loži v Košano; Miha Koželj iz Košane v Stari trg; Jan. Golob iz Mokronoga k Sv. Križu pri Kostanjevici; Jak. Leban od Sv. Križa k Sv. Trojici pri Tržiči; Al. Bobek iz Šentjurja pri Svibnjem v Mokronog; Jan. Nemanič iz Cerkljan v Dole. — Novo nameščeni so gg.: Mih. Bulovec v Predoslje, Mark. Pakiž v Šentjurij pri Svibnjem; Mih. Klemenčič v Črnomelj II., Al. Pehani v Metliko II., Mih. Erzar v Cerklje, Val. Bernik, sem. duh., v Kranjsko goro. — Umrla sta gg.: Martin Indof, župnik pri sv. Mihelu pri Žužemberku in J. Klofutar župnik na Dolih.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 16. septembra. Kakor se čuje, ima španska nota dva dela. V prvem delu izpričava se Španska zaradi razžaljenja nemškega poslaništva in omenja zadoščenja za to razžaljenje. V drugem delu razpravljajo se temeljito pravice Španske do Karolinskih otokov. Benomar prečital je doslej v vnanjem ministerstvu le prvi del, drugi del se mora še le avtentično preložiti.

Saigon 16. septembra. Zaradi moritev in mesarjenja v Anamu pribežalo je več tisoč kristjanov semkaj.

Požega 15. septembra. Cesar odpustil je dvema, zaradi razžaljenja veličastva obsojenima, vso kazen, 86 pa, ki so bili obsojeni zaradi raznih zločinov, ostalo kazen.

Budimpešta 15. septembra. Pri Halasu na Zemunski progi ogerske državne železnice trčila sta osobni in tovorni vlak. Jeden potovalec ubit, štirje težko ranjeni. Sedem osobnih in štirje tovorni vagoni zdrobljeni, poštni voz poškodovan.

London 15. septembra. „Standard“ poroča iz Madrida: Ako se prepri zaradi Karolinskih otokov kmalu ne reši, bode Nemčija predlagala mejnarodno konferencijo na Dunaji ali pa v Parizu, da se pravila in načela za prisvojitev otokov v Tihem morji ravno tako določijo, kakor se je to zgodilo pri konferenciji v Berlinu glede ozemelj ob ekvatorji.

Pariz 15. septembra. Na Španskem včeraj 1075 ljudij za kolero zbolelo, 361 umrlo.

Rim 15. septembra. Od 13. do 14. septembra v provinciji Parma 12 ljudij za kolero zbolelo, 8 umrlo, v provinciji Reggio-Emilia dva zbolela, v provinciji Palermo 14 zbolelo, 4 umrli.

Narodno-gospodarske stvari.

Pravila društva v povzdigo prometa tujcev na Bledu.

§ 1. Društvo ima svoj sedež na Bledu z namenom pospeševati promet tujcev in skrbeti za oklepšanje Bleda in najbližje blejske okolice.

§ 2. Izven vseh potrebnih priprav v dosego društvenega namena, ima skrbeti društvo v prvi vrsti:

1. Za popravo in vzdrževanje vže obstoječih sprehajališč, da se naredi nova šetališča in lepi razgledi s primernimi počivali in imeni, zaznamovanimi na tablicah, da se poskropi in razsvetle deželne in občinske ceste.

2. da se nastavi sposobna oseba, katera bode imela nalog: dajati ustna in pismena razjasnila o prostih stanovanjih — potruditi se pri dotičnej oblasti, da se ustanove stalne tarife za vozove in čolne — pridobiti si stalnega zdravnika in oskrbeti potrebna zdravilna sredstva, — razume se, vse to v mejah društvenega premoženja.

3. za veselice (tombole, besede, plesne venčke, regate, gledališne predstave i. t. d.) brez vstopnine ali z vstopnino v korist društva.

§ 3. Sredstva za društvene namene pridobijo se po doneskih

- a) ustanoviteljev,
- b) društvenikov,
- c) udeležnikov.

§ 4. Ustanovitelj postane — kdor izven letne društvenine pokloni društvenemu namenu jedenkrat za vselej najmanj 10 gold.

Društvenik je vsak, kdor plača vsako leto od odbora določeno društvenino.

Udeležnik pa vsaki potujočih turistov, kateri mi-
mogrede pokloni društvu najmanj 1 gold.

§ 5. Društveniki sprejemajo se po odboru, kateri
za plačano društvenino izroči novosprejetemu sprejemni
list.

§ 6. Društveniki imajo:

1. aktivno in v smislu § 8. lit. b teh pravil mo-
dificirano pasivno volilno pravico;
 2. pravico glasovati pri društvenih zborih;
 3. pravico udeležiti se društvenih podjetij.
- § 7. Društvene zadeve oskrbuje:
- a) občni zbor;
 - b) društveni odbor.

Društveni odbor skliče vsako leto enkrat občni
zbor in sicer početkom meseca avgusta. Sklicuje se
po javnih naznanilih in objavi predmetov, kateri se
bodo predlagali.

Za sklepčnost občnega zbora potrebna je navzoč-
nost najmanj desetine vseh društvenikov. Gospe vo-
ljalahko s pooblastili.

Ko bi glavni zbor sklepati ne mogel zaradi ne-
zadostnega števila navzočih društvenikov, ima društ-
veni odbor nalog, sklicati nov občni zbor s pristav-
kom, da se bode smatral sklepčnim brez obzira na
število navzočih društvenikov.

Pri glavnih zborih, kakor pri odborovih sejah
zadostuje za veljavnost sklepa relativna večina glasov,
za sklepe o spremembi pravil ali razpustu društva po-
trebni ste dve tretjini glasov.

§ 8. Občnemu zboru pristojno:

- a) odmeriti letni znesek društvenine;
- b) voliti društveni odbor in imenovati častne društ-
venike. V odbor se volijo le na Bledu stanujoči
društveniki (§ 6. ad 1.);
- časno nenavzočni ali zadržani odborniki se
lahko zastopajo po pooblaščenju;
- c) voliti dva pregledovalca računov, ki nesta uda
društvenega odbora;
- d) sprejemati letno sporočilo odborovo;
- e) odobravati letne račune o uporabi društvenega
premoženja, in nadalje sklepati:
- f) o spremembi pravil;
- g) o predlogih odborovih ali posameznih društve-
nikov, ako slednje najmanj 5 društvenikov podpira;
- h) o razpustu društva.

§ 9. Odbor se voli na tri leta, obstoji iz devetih
društvenikov, od katerih morajo biti najmanj trije usta-
novniki.

Odbor voli iz svoje srede: starosto društva, njego-
vega namestnika, starosto veselicega oddelka, pero-
vodjo, blagajnika in ekonomo po § 7. On nastavi v
§ 2. lit. b omenjeno osebo, katera ima dajati razjasnila
o stanovanjih, odloči njej honorar, imenuje društveno
slugo, oskrbuje vse društvene zadeve, izvzemši one, ka-
tere so pridržane občnemu zboru.

Odbor voli iz srede društvenikov od časa do
časa veselice oddelke, kateri izvršujejo od odbora pred-
ložene veselice. Ta oddelki služujejo pod predsedništvom
staroste, odgovoren je odbor zanj.

§ 10. Pismene izjave v imenu društva morajo
biti podpisane od staroste ali njegovega namestnika in
od ednega odbornika.

§ 11. Razprtje med posameznimi društveniki
poravnava od odbora imenovani sod.

§ 12. Odbor zastopa društvo. Društvo je za od-
borove pogodbe odgovorno, dotične pismene izjave v
imenu društva veljavne so le v obliki omenjeni v § 10.
teh pravil. Starosti izročajo se veljavno društvu name-
njena pisma i. t. d.

§ 13. Društveni odbor je odgovoren za natančno
izpeljavo društvenih namenov in sklepov občnega
zbora.

§ 14. Za vse društvene dolgove odgovarja edino
le društveno premoženje.

Ko bi občni zbor v slučaju razpusta društva
ne glasoval za druge sklepe, preide društveno pre-
moženje, nadalje vse olupšave, nasadi in zgradbe, ako
niso izpeljane na družih lastnini, v last občine Bled
s pogojem, da se prepuščeno premoženje uporablja v
zmyslu teh pravil.

prinaša v 18. številki sledečo vsebino: Janez Solnce.
Zgodovinska novela. — Spisal dr. Ivan Tavčar
(Dalje.) — Mihael Lérmontov (1814—41.) (Konec)
— Iz sazavskih letopisov. Zgodovinski roman. Češki
spisal Václav Beneš Třebízský, poslovenil — I — r.
(Dalje.) — Naše slike. Marija mati Jurčičeva. Zá-
boj. — Hrvaški spomini. Spisal J. Trdina. (Dalje.)
— Slovenci in Hrvati v Pragi. Spisal Anton
Trstenjak. — Slovan velja za vse leto 4 gld. 60 kr.
za polu leta 2 gld. 30 kr. in za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Vabilo.

Tukajšnji Čitalnični pevski zbor vadi se zopet
vsak torek in petek zvečer od 8. do 9. ure v Či-
talnici.

Vsled tega vabi podpisani odbor vse dosedanje
gospode pevce, da dohajajo redno k vajam, — ter
vabi tudi druge narodne gospode in gospodičine,

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

kateri žele peti in se v petji vaditi, da pristopijo
zboru in se v to svrhu ustno ali pismeno pri od-
boru oglašijo.

Kakor druga leta, tako se bo i letos v jeseni
ne le praktično, temveč tudi teoretično v petji po-
učevalo.

V Ljubljani dne 13. sept. 1885.

Za pevski odbor:

Dr. vit. Bleiweis,
predsednik.

A. A. Zagorjan,
tajnik.

V Šent-Vidu nad Ljubljano

se bode častiti, z odpustki iz Rima obdarovani

OSEMSTOLETNI JUBILEJ

ustanovitvenja ondotne fare (leta 1085 slovesno obhajal,
kakor sledi:

I. V četrtek, 17. septembra popoldne ob štirih,
se slovesno pripelje iz Ljubljane v oguji pozlačeni taber-
nakelj. Peljal se bode skozi Gorenjo Šiško in Drav-
lje. Do kovača Peterlina mu gre duhovščina naproti. Njej
se pridruži šolska mladež, katoliško društvo rokodelskih
pomočnikov in čitalnica. Mej slovesnim zvonjenjem in stre-
ljanjem pripelje se tabernakelj v v. s. prenese se v cerkev,
kjer bode precej na veliki oltar postavljen.

II. V soboto, 19. septembra popoldne ob štirih,
bodo jedno uro slovesno oznanjevali začetek osemstoletnice
zvonovi domače farne cerkve, njenih podružnic in zvonovi
onih farnih cerkev in njihovih podružnic, katerim je Šent-
viška duhovščina „mati-fara“, in to so fare: Polhov Gra-
dec, Horjul, Šent-Jošt nad Polhovim Gradcem, Dó-
brova, Sv. Katarina in podružnici Sv. Jarneja v
Spodnji Šiški in ena Sv. Duha na Golem Brdu. —
Zvečer ob sedmih litanije z blagoslovom — Od osmih
do devetih zopet slovesno zvonjenje po cerkvah domače fare
in razsvetljava vseh hiš po celi fari. — Katoliško društvo
rokodelskih pomočnikov in čitalnica priredita bakljado.

III. V nedeljo, 20. septembra:

- a) Zjutraj ob dveh slovesno zvonjenje pri farni cerkvi.
- b) Ob petih prva sv. maša z blagoslovom.
- c) Ob polu devetih slovesni sprejem procesije iz Dóbrove
in Šiške.
- d) Ob devetih slovesni blagoslov Križevega pota
po pred. gvardijanu o Kalistu Medicu.
- e) Slavnostna pridiga imenovanega pred. gospoda.
- f) Blagoslov tabernakelja po p. n. g. dekanu An-
tonu Urbasu.
- g) Slovesna velika sv. maša, katero služi p. n. g. dekan.
- h) Popoldne ob polu štirih pontifikalne vespere,
katero vodi mil. p. n. g. stolni prošt Josip Zupan.
- i) Litanije z blagoslovom.
- j) Blagoslov znamenja Sv. Vida, „spomen ka na osem-
stoletnico“ v Vižmarjih, po mil. p. n. g. stolnem proštu.
Spreved gre iz farne cerkve po sledečem redu: 1. Šol-
ska mladež. 2. Katoliško društvo rokodelskih pomoč-
nikov. 3. Čitalnica. 4. Deklice v beli obleki. 5. Cer-
kvena bandera. 6. Duhovščina in slednjič mil. p. n. g.
stolni prošt v pontifikalni opravi, gredoč pod baldi-
hinom.

k) Zahvalna pesen: „Te Deum“ za srečno dovršenje vseh
novih naprav pri cerkvi.

IV. V ponedeljek, 21. septembra zjutraj ob de-
vetih, slovesni sprejem procesije od Sv. Katarine.

V. V nedeljo, 27. septembra, slovesno praznično
duhovno opravilo. Ob polu desetih slovesni sprejem procesije
iz Polhovega Grada, Horjula in Šent-Jošta. Ob desetih
slavnostna pridiga, katero govori pred. g. profes-
or Miroslav Križnar, potem velika sv. maša, katero
služi p. n. g. kanonik dr. Janez Kulavie. Popoldne ob
treh slovesne vespere in litanije z blagoslovom.

VI. V nedeljo, 4. oktobra, slovesno praznično du-
hovno opravilo. Ob desetih slovesni sprejem procesije
iz Preske. Ob desetih slavnostna pridiga, katero govori
vis. č. g. katehet Anton Kržič, potem pontifikalna sv.
maša, katero služi mil. p. n. g. prošt dr. Anton Jare. Po-
popoldne ob treh slovesne pontifikalne vespere in litanije
z blagoslovom.

VII. V nedeljo, 11. oktobra, slovesno praznično
duhovno opravilo. Ob desetih slavnostna pridiga, katero
govori p. n. g. kanonik monsignor Luka Jeran, potem
velika sv. maša, katero služi p. n. g. monsignor Mihael
Potočnik. Popoldne ob treh slovesne vespere in litanije
z blagoslovom.

VIII. V nedeljo, 18. oktobra, žegnansko nedeljo,
slovesno praznično duhovno opravilo. Prevzrišeni, premi-
lostni gospod knezoškof dr. Jakob Misija je milostivo
objubil, da hoče to nedeljo v Šent-Vidu slovesno
pontificirati. Red cerkvenih opravil za to nedeljo se
bode pozneje določil in nedeljo poprej z ico naznanil. —
Popoldne bode po slovesnih vespereh in litanijah slovesna
procesija z Navstetišim. (Ako bi bilo vreme nezgodno,
procesija izostane.) Zahvalna pesen: „Te Deum“. Zveč r od
sedmih do osmih slovesno zvonjenje pri cerkvah domače
fare in pri vseh v začetku imenovanih cerkvah. Razsvetljava
vseh hiš po domači fari in bakljada. Konec „osemstoletni ce“.

Skoz ves čas bo slednji dan tudi ob devetih tiha
sv. maša.

Pri sprejemu procesij vdeležite se obe društvu z zastavami.

Za vnanjo porabo. Proti protinu in trganju, bo-
lečinah po udih in vsakovrstnih unetjih pokazalo so je po-
sebno uspešno Moll-ovo „Francosko žganje“. Stlek-
nica stane 80 kr. Vsaki dan ga razpošilja po poštnem po-
vzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Du-
naji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se iz-
rečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in
podpisom. 12 (11—6)

Tuči:

15. septembra.

Pri 15. sept.: Lorenz z Dunaja. — Mayer iz Budim-
pešte. — Jesenko iz Trsta. — Kanich z Dunaja. — Nar-
dini iz Gorice. — Krajnc iz Karlova. — Schönau z Dunaja.
— Dr. Mally iz Kranja.

Pri 16. sept.: Zerkowitz z Dunaja. — Širnik iz Ce-
lovca. — Spinler iz Grada. — Rabič iz Beljaka.

Umrli so v Ljubljani:

15. septembra. Maks Strojcar, ljudski učitelj, 28 let,
Sv. Petra cesta št. 91, za otrpjenjem srca. — Urša Trdina,
gostija, 71 let, Marije Terezije cesta št. 4, za jetiko.

V doželnej bolnici:

12. septembra. Marija Selan, kajzarjeva žena, 31 let,
za vodenico v srčnih zaklepnih.

Tržne cene v Ljubljani

dné 16. septembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	634	Špeh poven, kgr.	— 66
Rež,	536	Surovo maslo,	— 84
Ječmen,	437	Jajce, jedno	— 25
Oves,	232	Mleko, liter	— 8
Ajda,	487	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	520	Telečje	— 58
Koruz,	54	Svinjsko	— 66
Krompir,	259	Kostrunovo	— 34
Leča,	8	Pišanec	— 45
Grah,	8	Golob	— 17
Fižol,	850	Sen,	100 kilo 169
Maslo,	90	Slama,	169
Mast,	80	Drva trda, 4 metr.	760
Špeh frišen,	54	„ mehka,	540

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
15. sept.	7. zjutraj	743.49 mm.	10.8° C	brezv.	megla	
	2. pop.	742.60 mm.	24.2° C	sl. jz.	jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	743.36 mm.	17.4° C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 17.5°, za 36° nad normalom.

Dunajska borza

dné 16. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

		gld.	30	kr.
Papirna renta	83	gld.	30	kr.
Srebrna renta	83	gld.	70	kr.
Zlata renta	109	gld.	85	kr.
5% marčna renta	100	gld.	—	kr.
Akcije narodne banke	868	gld.	—	kr.
Kreditne akcije	289	gld.	10	kr.
London	125	gld.	05	kr.
Srebro	—	gld.	—	kr.
Napol	9	gld.	91	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	88	kr.
Nemške marke	61	gld.	35	kr.
4% državne sročke iz l. 1854	250	gld.	127	kr.
Državne sročke iz l. 1864	100	gld.	170	kr.
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	gld.	90	kr.
Ogrska zlata renta 4%	9	gld.	70	kr.
„ papirna renta 5%	92	gld.	65	kr.
5% štajerske zemljišč odvez obliq	104	gld.	—	kr.
Dunava reg. sročke 5%	100	gld.	116	kr.
Zemlj. obliq avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124	gld.	25	kr.
Prior obliq Elizabetine zapad. železnice	115	gld.	25	kr.
Prior obliq Ferdinandove sev. železnice	106	gld.	—	kr.
Kreditne sročke	100	gld.	176	kr.
Rudolfove sročke	10	gld.	18	kr.
Akcije anglo-avstr. banke	120	gld.	102	kr.
Tramway-društ. veli 170 gld. * v	190	gld.	50	kr.

Blizu Ptuja

je jedno nadstropje

velik hram

na veliki cesti, zraven cerkve, na katerem se že mnogo
let krčmari, s pripadajočo delavno zemljo in ogrado pod
ugodnimi pogoji na prodaj.

Kdor hoče kaj več izvedeti, naj se oglaš v odvet-
niški pisarni dra. Gregorčiča v Ptuj. (538—1)

Umetne

(489—7)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu
brez vsakih bolečin ter opravlja plovbovanja in
vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Radekega mostu, 1. nadstropje.

Dr. Spranger-jeve

kapljice za želodec.

Tajni medicinski in dvorni svetnik dr. Bücking, me-
dicinski svetnik dr. Cohn, dr. Münnig in mnoge druge
zdravniške avtoritete so je preskusile in je za izvrstno
domače (ne tajno) sredstvo priporočajo proti vsem želodnim
in trebušnim boleznim. Pomagajo takoj proti migreni, krču
v želodci, omedlevici, glavobolju, trehobolju, zasilenju,
želodčni kislini, vzdigovanju, omotici, koliku, skrofelnom
itd., proti zlatej žili, zaprtju. Hitro in brez bolečin meče in
povrnejo slast do jedi. Poskusite samo z malim in prepri-
čajte se sami. Jedna stekla. 50 in 30 kr.

Pri gospodu lekarji Svobodi, pri Zlatem orlu,
na Prešernovem trgu. (716—73)

Kri čistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati
in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji
človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skaže-
nem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih; v skatljah
à 21 kr.; jeden zavoj s 6 skatljami 1 gld. 5 kr. —
Manj kot jeden zavoj se s pošto ne razpošilja.

Malinovec

(402—11)

prima kvalitete, iz najboljših štirskih gorskih malin
in z odlično aromo. S svežo vodo in nekaterimi kap-
ljami Hallerske kisline zmešan je odlično sredstvo
proti vročini, navalom krvi in slabemu želodcu in
okrepčujoča zdravila pijača non plus ultra. 1 kilo
80 kr., 1/2 kilo 40 kr.

Prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto
na deželo:

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.